

Ügyiratszám: NAIH/2018/2/3091/V
Előzmény: NAIH/2018/2/2033/V

Tisztelt Ügyvezető Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) írt levelében a helyi önkormányzati képviselők személyes, közérdekű, és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jogáról kért állásfoglalást.

A kérdésre válaszul a Hatóság a következőkről tájékoztatást adja.

A hazai adatvédelmi gyakorlatban visszatérő probléma az önkormányzati képviselőket megillető tájékozódási jog megítélése. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezéseinek együttes alkalmazása több esetben okozott már jogértelmezési nehézséget. Tájékoztatom, hogy a Hatóság hatásköre csak a személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok megismerésével összefüggő ügyekre terjed ki, vagyis amikor az egyének az információszabadsághoz való jogukat kívánják érvényesíteni.

A képviselő jogait illetően csak akkor foglalhatok állást, ha azok a személyes adatok védelmét, illetőleg a közérdekű adatok nyilvánosságát érintik. Amennyiben a képviselő nem az Möt. szerinti képviselői tájékoztatáshoz fűződő jogával, hanem a közérdekű adatok megismerésének jogával kíván élni, akkor az Infotv. szabályai alkalmazandóak az adatkérés teljesítésénél. Természetesen e közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatokat egy önkormányzati képviselő ugyanúgy megismerheti, mint minden más állampolgár. Amennyiben egy képviselő tehát közérdekű vagy közérdekből nyilvános személyes adatokat szeretne megismerni, abban az esetben az adatigénylésre, az Infotv. rendelkezéseit is alkalmazni kell.

Az Infotv. 3. § 5. pontja alapján közérdekű adat: *az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.*

Ugyanezen § 6. pontja szerint közérdekből nyilvános adat: *a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli.*

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

Az Infotv. 32. §-a alapján a közfeladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekben – így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan – köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását.

1. Ha az adatkérést mint Önkormányzati képviselő terjeszti elő, hány napon belül kell teljesítenünk az adatszolgáltatást?

Az Infotv. 29. § (1) bekezdése értelmében a lehető legrövidebb időn belül, de legfeljebb 15 napon belül. A törvény nem tesz különbséget az adatigénylők személye között, tehát az adatigénylő személye indifferens. Az Infotv. egyes, indokolt esetekben lehetővé teszi a határidő meghosszabbítását maximum 15 nappal (Infotv. 29. § (2) bekezdés) erre 15 napos határidő áll a közfeladatot ellátó szerv rendelkezésre.

2. A képviselő bármely adatba betekinthe-e vagy a képviselői adatkérésekre is vonatkozik az Infotv. valamennyi rendelkezése, így azon adatok köre vonatkozásában teljesíthető-e adatszolgáltatás, amelyet az Infotv. nyilvános adatnak minősít?

Mint minden más adatkezelésre, a képviselők azon felvilágosítás kéréseire is vonatkoznak az Infotv. szabályai, amelyek személyes adatok kezelésével járnak. Így a képviselői minőség önmagában nem jogosítja fel a képviselőket személyes adatok megismerésére és kezelésére. A képviselő önálló feladat és hatáskörrel nem rendelkezik, „*képviselői munkája*” elsősorban a képviselő-testület és bizottságai döntési kompetenciájába tartozó egyes ügyek döntéseinek előkészítésében, végrehajtásuk szervezésében és ellenőrzésében való részvételt jelenti. Az Infotv.-vel azonban csak olyan értelmezés van összhangban, amely szerint a képviselő konkrét ügyben – az erre hatáskörrel rendelkező bizottság tagjaként, illetve a képviselő-testület ülésén – a személyes adatok kezelését igénylő eljárás részeként ismerheti meg a személyes adatokat. Ugyanez értelemszerűen igaz a képviselő-testület bizottságaira, illetve a képviselő-testületre magára is.

Az elmondottak alól kivételt képeznek azok a személyes adatok, amelyek valamely törvényi rendelkezés folytán nyilvánosak. Ezeket a személyes adatokat az önkormányzati képviselők értelemszerűen megismerhetik.

A közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok megismerésének csupán egyik módja az adatok személyes megtekintése, erre akkor nyílik lehetőség, ha ezt az adatigénylő kéri, vagy törvény erről rendelkezik (Például a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 15/A. §-a). Az önkormányzat képviselőt nem illetik meg az Infotv. alapján többletjogosultságok más adatigénylővel szemben. Ettől elérő eset, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján megalkotott önkormányzati rendelet felhatalmazza a képviselőt valamely adatfajta megismerésére, kezelésére közfeladatának ellátása érdekében, illetve valamely bizottság tagjaként, vagy egyénileg az önkormányzat képviselő testülete megbízza valamely önkormányzati hatáskörbe tartozó feladat tervezésével, szervezésével ellenőrzésével. Ilyen esetben a célhoz kötött adatkezelés elvének betartásával az elengedhetetlenül szükséges, illetve a jogszabályban felsorolt személyes adatokat a képviselő kezelheti.

3. Képviselői kérés érkezett az alábbi adatok rendelkezésre bocsátására: „Bérlő, a bérlemény pontos megnevezése (cím, m2, bére, kezdete-vége, havi bérleti díj, mennyi a bérleti tartozása, és történt-e bármilyen intézkedés.

Az Infotv. 27. § (3) és (3a) bekezdése értelmében:

„(3) Közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz - így különösen a védett ismerethez - való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.

(3a) Az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesít, köteles e jogviszonnyal összefüggő és a (3) bekezdés alapján közérdekből nyilvános adatra vonatkozóan - erre irányuló igény esetén - bárki számára tájékoztatást adni. A tájékoztatási kötelezettség a közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságra hozatalával vagy a korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozott adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is teljesíthető.”

Az idézett törvényi rendelkezések alapján tehát az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helységek bérletére vonatkozó illetve azzal kapcsolatos adatok, amennyiben törvény másként nem rendelkezik közérdekből nyilvános adatok.

Az Infotv. 3. § 6. pontja alapján e törvény alkalmazása során közérdekből nyilvános adat: a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli.

Az adatigénylés elbírálásakor figyelembe kell venni az adatok megismerhetőségét korlátozó rendelkezéseket és szempontokat is, vagyis a személyes adatok védelmének kötelezettségét.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 1. §-ának 14. pontja értelmében költségvetési támogatás: a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai kivételével az államháztartás központi alrendszeréből ellenérték nélkül, pénzben nyújtott támogatások, ide nem értve:

- „a) az adományokat, segélyeket, felajánlásokat,
- b) a pártok és pártalapítványok támogatását, az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek támogatásait,
- c) a tanulóknak, hallgatóknak biztosított ösztöndíjakat,
- d) kitüntetéshez kapcsolódóan nyújtott pénzjutalmakat,
- e) a fogyatékos és a súlyos mozgáskorlátozott személyeknek ezen élethelyzetére tekintettel nyújtott pénzbeli ellátásokat,
- f) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerinti pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátásokat,
- g) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény szerinti foglalkoztatást elősegítő képzési támogatásokat, álláskeresési ellátásokat, bérgarancia támogatásokat, valamint a foglalkoztatási támogatásokra vonatkozó rendeletekben meghatározott magánszemélyek részére nyújtható támogatásokat,
- h) a jogszabály alapján nyújtott családtámogatásokat, korhatár alatti ellátásokat, jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, az apákat megillető pótszabadsággal összefüggő költségek megtérítését, az energiatárolási támogatásokat,
- i) a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatásait,
- j) a közfoglalkoztatási támogatásokat,
- k) a szociálpolitikai menettérítési támogatásokat,
- l) a vis maior támogatásokat,

m) a szomszédos államokban nyújtható oktatási támogatásokat.”

Az idézett törvényi rendelkezés értelmében azon természetes személyek, akik szociális helyzetükre tekintettel, szociális alapon bérelhetik az önkormányzat tulajdonában lévő lakást nem tekinthetők az önkormányzattal üzleti kapcsolatba álló személyeknek, – így figyelemmel arra, hogy köztulajdont használnak – a nevükön és a bérleti jogviszony fennállására vonatkozó személyes adatukon kívül más adatuk nem minősülhet közérdekből nyilvánosnak.

Azon magánszemélyek, illetve egyéb gazdasági tevékenységet folytató szervezetek, személyek esetében, akik piaci, üzleti alapon bérlői a köztulajdonban álló ingatlanoknak, azokra az Infotv. fent idézett rendelkezéseit alkalmazni kell, ezért a nevük és a jogviszonyuk mellett a köztulajdont érintő és a bérleti jogviszonnal összefüggő más adataik, így a bérleti díj hátralékuk is közérdekből nyilvános adatnak minősül.

A Hatóság álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy valaki késedelembe esik, esett a díjfizetéssel, akkor, ha egyébként a kötelezettségeinek utólag eleget tett, már a későbbiekben nem minősül a köztulajdonra vonatkozó nyilvános adatnak, kivéve akkor, ha emiatt fizetési kötelezettsége keletkezik, keletkezett, amely közpénznek, közpénzbevételnek minősül.

A Hatóság álláspontja az, hogy a természetes személy érintetteket a szerződéskötéskor, illetve ha ez nem történt meg akkor az adatok kiadása előtt tájékoztatni kell az adataik továbbításáról, annak törvényes jogi alajjáról, illetve a helyi önkormányzati rendeletben is szerepelnie kellene erre vonatkozó tájékoztatásnak.

Emellett felhívnom a figyelmét az Infotv. 26. § (2) bekezdésének második mondatában foglalt rendelkezésre is, amely szerint: a közérdekből nyilvános személyes adatok a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetők. A közérdekből nyilvános személyes adatok honlapon történő közzétételére az 1. melléklet és a közfeladatot ellátó személy jogállására vonatkozó külön törvényi rendelkezései irányadóak.

A célhoz kötött adatkezelés fogalmát az Infotv. 4. §-a határozza meg, e szerint:

*„(1) Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.
(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.
(3) A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. Az érintettel akkor helyreállítható a kapcsolat, ha az adatkezelő rendelkezik azokkal a technikai feltételekkel, amelyek a helyreállításhoz szükségesek.
(4) Az adatkezelés során biztosítani kell az adatok pontosságát, teljességét és - ha az adatkezelés céljára tekintettel szükséges - naprakészségét, valamint azt, hogy az érintettet csak az adatkezelés céljához szükséges ideig lehessen azonosítani.”*

A fenti rendelkezésekre az adatigénylő figyelmét fel kell hívni, tehát arra, hogy az adatokat törvényi rendelkezés hiányában nem teheti internetes honlapon közzé, illetve az adatokat kizárólag tisztességes módon kezelheti és használhatja fel, illetve az adatok minőségének, tartalmának változását követően az adatminőség elvének rendelkezései értelmében már nem használhatóak fel.

4. Amennyiben a képviselő jogi eljárással kapcsolatos iratokba kér betekintést (kereset, előkészítő iratok, bírósági ítéletek) ezek vonatkozásában a teljes iratokat rendelkezésre kell-e bocsátani, vagy csak az anonimizált ítélet nyilvános adat.

A kérdést a fentiekben ismertetett szempontok figyelembevételével és mérlegelésével lehet a konkrét egyedi esetben megválaszolni, figyelembe véve az döntést megalapozó adatok megismerhetőségére vonatkozó törvényi rendelkezéseket is (Infotv. 27. § (5)-(7) bekezdései).

A személyes adatok védelmét, valamint a közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatok megismerését érintő ügyben a jövőben is forduljon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz bizalommal.

Budapest, 2018. május

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár